

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Δεδομένα σχετικά με τις ενάρξεις
αντιρετροϊκής θεραπείας στην Ελλάδα, σε
περιστατικά HIV λοίμωξης που
διαγνώστηκαν έως τις 31/12/2019

(Καταγραφή έως 31/08/2020)

Διεύθυνση Πρόληψης & Επιδημιολογικής Επιτήρησης HIV/AIDS,
ΣΜΝ & Ηπατιτίδων

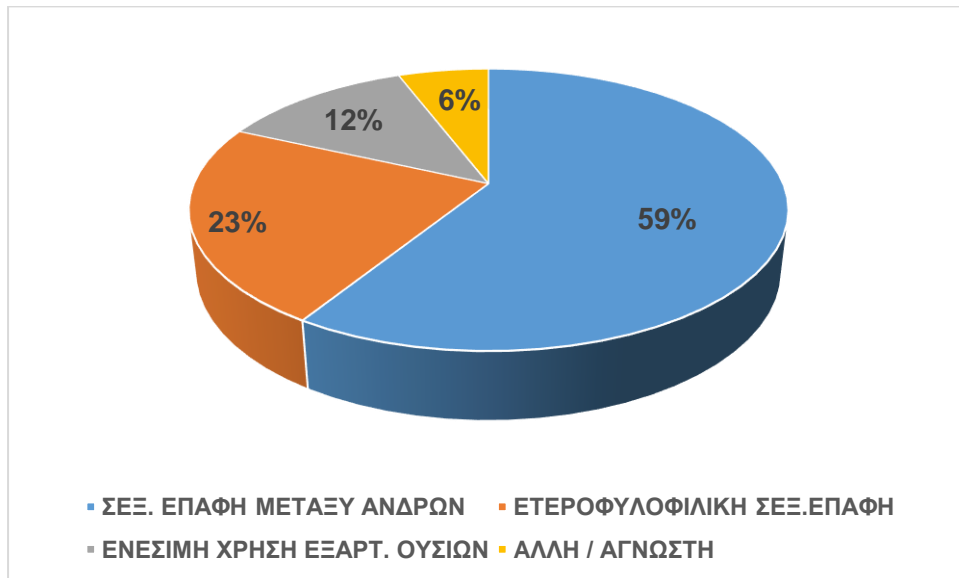
ΑΘΗΝΑ 2021

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΡΕΤΡΟΪΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η παρούσα αναφορά σχετικά με την αντιρετροϊκή θεραπεία στην Ελλάδα, περιλαμβάνει στοιχεία, τα οποία έχουν δηλωθεί και καταχωρηθεί στη βάση δεδομένων που τηρείται στη Διεύθυνση Πρόληψης & Επιδημιολογικής Επιτήρησης HIV/AIDS, ΣΜΝ & Ηπατιτίδων του ΕΟΔΥ, και αφορά σε περιστατικά που έχουν διαγνωστεί έως τις 31/12/2019.

HIV θετικά άτομα υπό αντιρετροϊκή αγωγή στις 31/12/2019

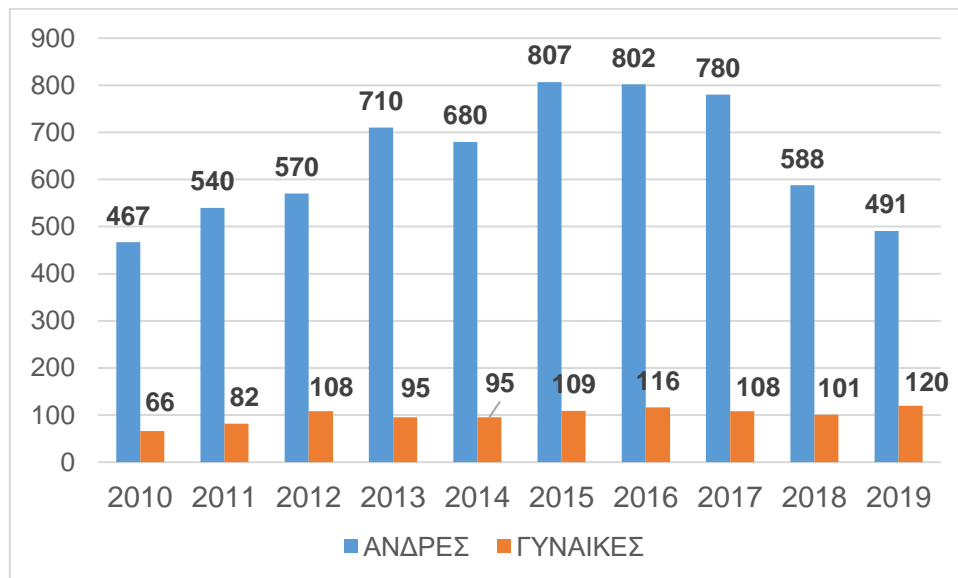
Στις 31/12/2019 λάμβαναν θεραπεία 10.618 HIV θετικά άτομα, εκ των οποίων, η πλειοψηφία είχε μολυνθεί μέσω απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής, κυρίως μεταξύ ανδρών (**Σχήμα 1**).

Σχήμα 1. HIV θετικά άτομα υπό αντιρετροϊκή αγωγή ανά κατηγορία μετάδοσης στις 31/12/2019.

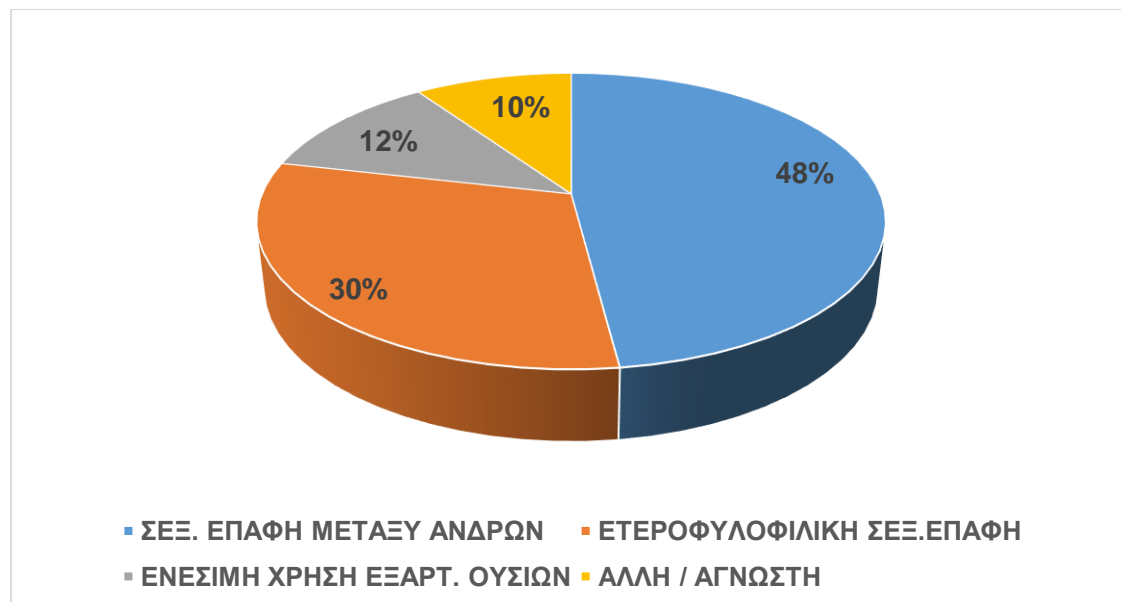
Ετήσιες ενάρξεις αντιρετροϊκής αγωγής

Το 2019 οι ενάρξεις αντιρετροϊκής θεραπείας ανήλθαν σε 611 (491 άνδρες, 120 γυναίκες) (**Σχήμα 2**).

Σχήμα 2. Κατανομή ενάρξεων αντιρετροϊκής θεραπείας ανά φύλο και έτος (2010 έως 2019).

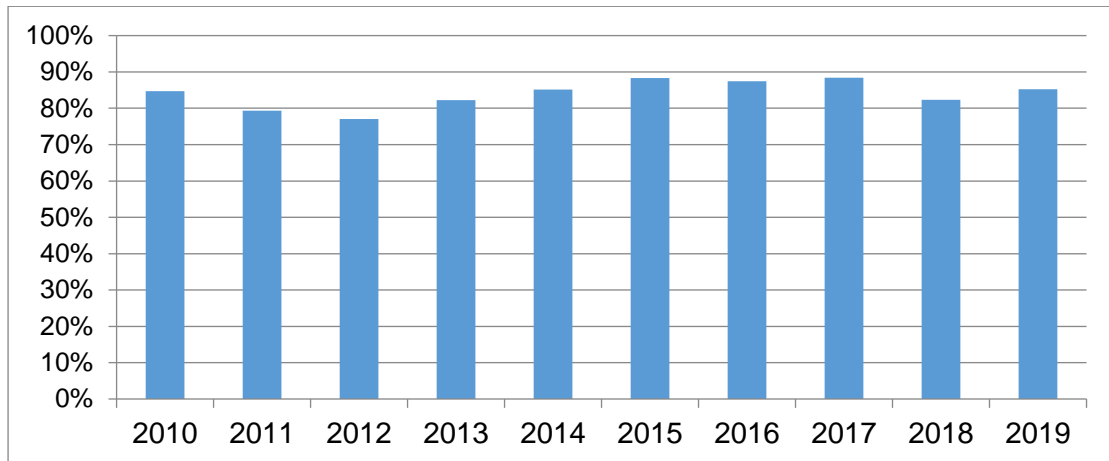
Μεταξύ των HIV θετικών περιστατικών που ξεκίνησαν αγωγή το 2019, η πλειοψηφία (48%) αφορούσε σε άτομα που είχαν μολυνθεί μέσω απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής μεταξύ ανδρών (**Σχήμα 3**).

Σχήμα 3. Ενάρξεις αντιρετροϊκής θεραπείας από 01/01/2019 έως 31/12/2019 ανά κατηγορία μετάδοσης.

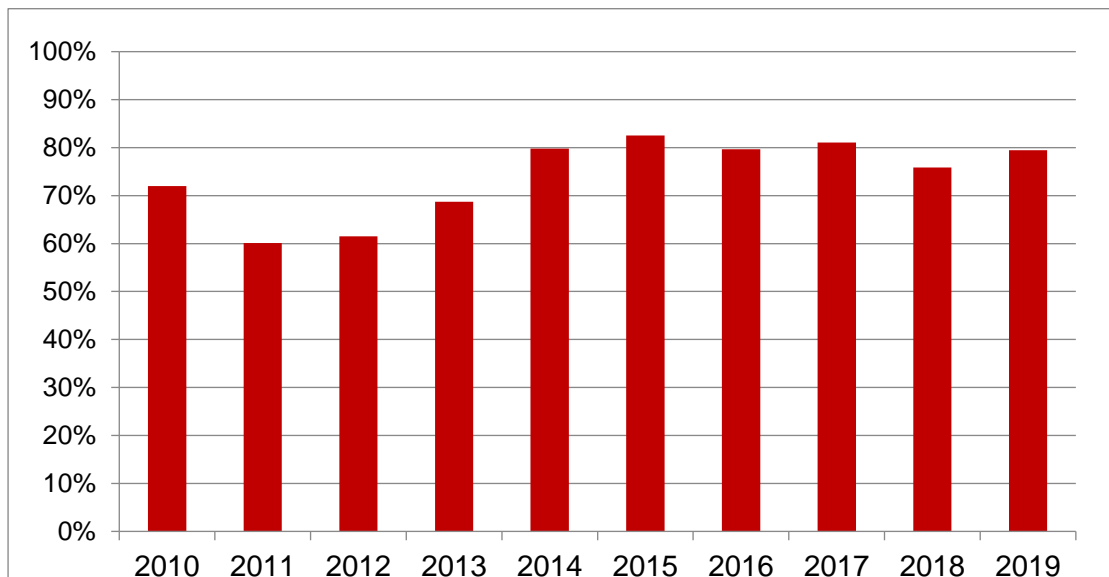
Ετήσιες διαγνώσεις, στις οποίες έχει πραγματοποιηθεί έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής

Τα ποσοστά των ετήσιων διαγνωσθέντων περιστατικών HIV από το 2010 έως το 2019, τα οποία είχαν ξεκινήσει αντιρετροϊκή θεραπεία έως τις 31/08/2020, ξεπερνούν το 80%, με εξαίρεση τις διαγνώσεις του 2011 και του 2012, για τις οποίες τα εν λόγω ποσοστά ανέρχονται σε 79% και 77%, αντίστοιχα (**Σχήμα 4**).

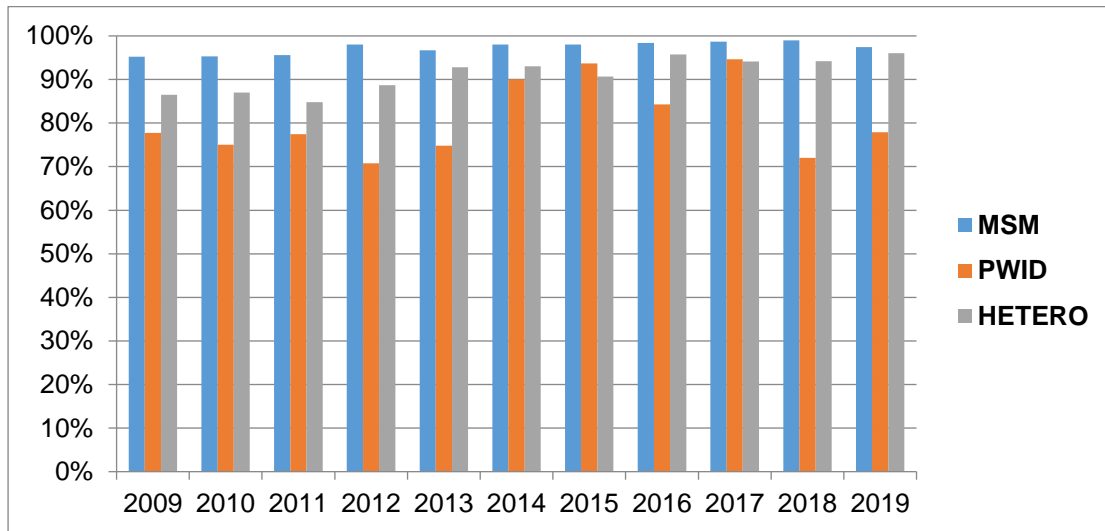
Σχήμα 4. Ποσοστά ετήσιων διαγνώσεων HIV (2010 – 2019) με έναρξη αντιρετροϊκής θεραπείας έως 31/08/2020.

Όπως φαίνεται στο Σχήμα 5, τα ποσοστά των διαγνωσθέντων περιστατικών αλλοδαπής εθνικότητας, στα οποία είχε πραγματοποιηθεί έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής, κυμαίνονταν από 60% (έτος 2011) έως 72% (έτος 2010) μέχρι το 2013. Ωστόσο, από το 2014 και μετά προσεγγίζουν το 80%.

Σχήμα 5. Ποσοστά ετήσιων διαγνώσεων HIV (2010 – 2019) με έναρξη αντιρετροϊκής θεραπείας έως 31/08/2020, σε άτομα αλλοδαπής εθνικότητας.

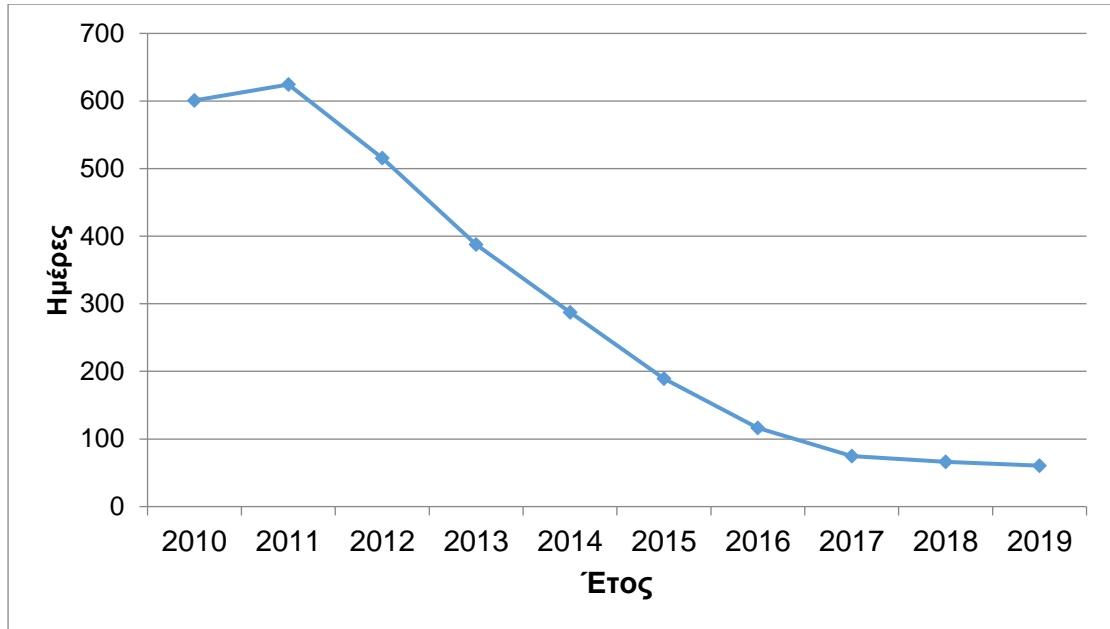
Όσον αφορά στα ποσοστά των ετήσιων διαγνώσεων, στις οποίες έχει πραγματοποιηθεί έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής ανά κατηγορία μετάδοσης, ιδιαίτερα υψηλά είναι σε άνδρες που έχουν σεξουαλικές επαφές με άνδρες (MSM) και σε άτομα που έχουν μολυνθεί μέσω ετεροφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής (HETERO), ξεπερνώντας το 90%. Στους χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών (PWID) τα αντίστοιχα ποσοστά είναι αρκετά χαμηλότερα (Σχήμα 6).

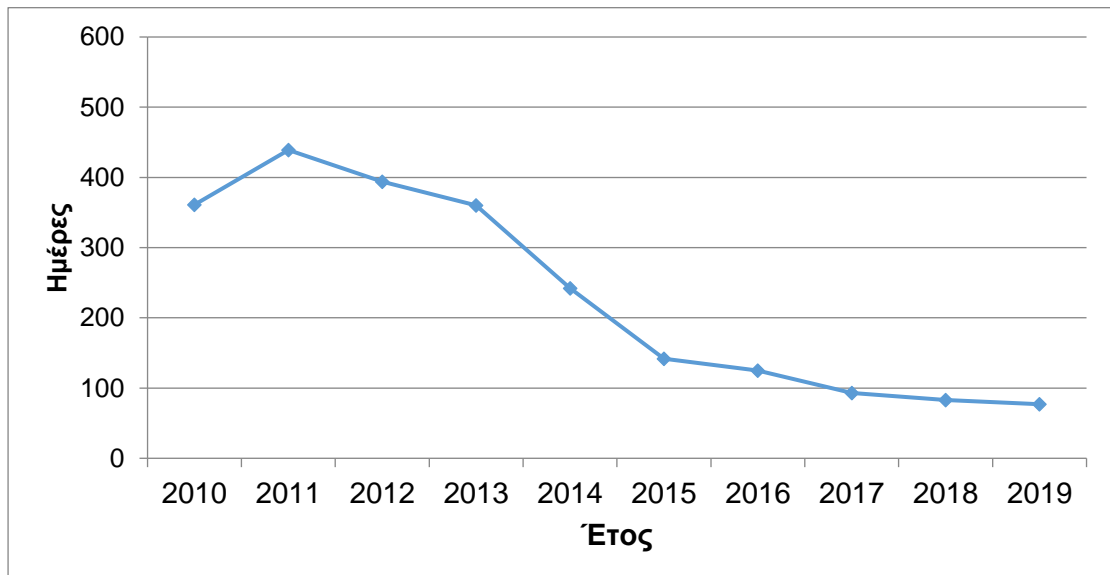
Σχήμα 6. Ποσοστά ετήσιων διαγνώσεων HIV (2010 – 2019) με έναρξη αντιρετροϊκής θεραπείας έως 31/08/2020, ανά κατηγορία μετάδοσης.

Μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής αγωγής

Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη διάγνωση της HIV λοίμωξης μέχρι την έναρξη της αντιρετροϊκής αγωγής έχει ελαττωθεί κατά την τελευταία δεκαετία. Σύμφωνα με το Σχήμα 7, το 2010 ο μέσος χρόνος από την HIV διάγνωση μέχρι την έναρξη αγωγής ήταν 600 ημέρες, δηλαδή περίπου 1,5 έτος. Στα έτη που ακολούθησαν ο χρόνος αυτός μειώθηκε σημαντικά, φτάνοντας τις 60 ημέρες το 2019 (Σχήμα 7). Αξιοσημείωτη είναι η μείωση και στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (Σχήμα 8).

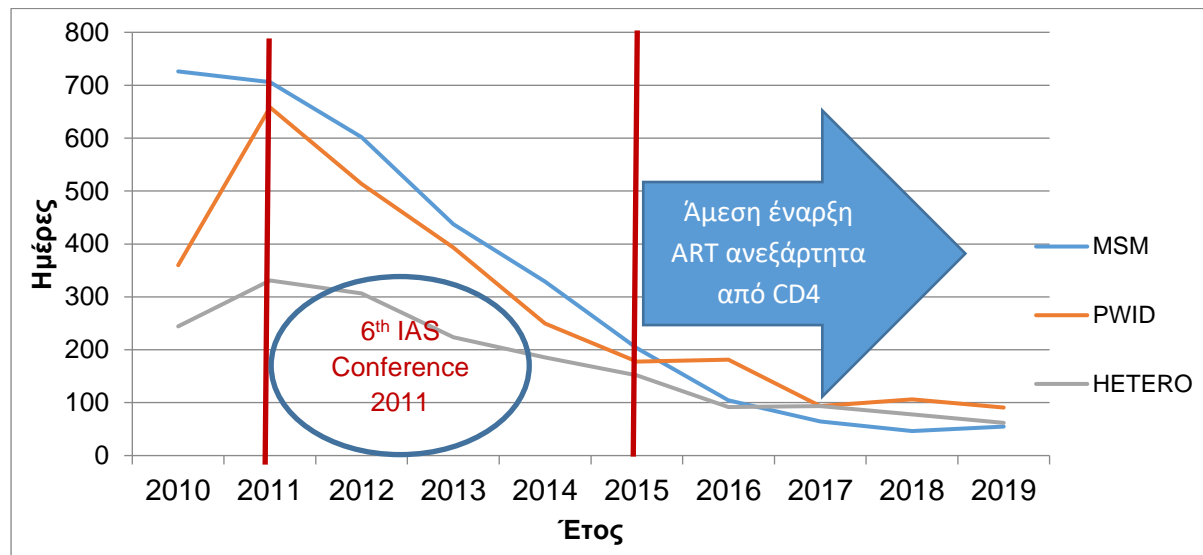

Σχήμα 7. Μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής θεραπείας από τη στιγμή της διάγνωσης της HIV λοίμωξης (2010 – 2019).

Σχήμα 8. Μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής θεραπείας από τη στιγμή της διάγνωσης της HIV λοίμωξης (2010 – 2019), σε άτομα αλλοδαπής εθνικότητας.

Στο Σχήμα 9 παρουσιάζεται ο μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής αγωγής από τη στιγμή της διάγνωσης της HIV λοίμωξης, ανά κατηγορία μετάδοσης (σεξουαλική επαφή μεταξύ ανδρών, χρήση ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών, ετεροφυλοφιλική σεξουαλική επαφή). Και στις τρεις ομάδες παρατηρείται σημαντική βελτίωση. Ειδικότερα, στους MSM και τους ετεροφυλόφιλους ο μέσος χρόνος έναρξης αγωγής από τη διάγνωση ελαττώθηκε στις 62 ημέρες και στους PWID στις 91 ημέρες. Η συγκεκριμένη μείωση κάθε άλλο παρά τυχαία είναι. Το 2011, στο πλαίσιο του 6^{ου} Παγκόσμιου Συνεδρίου του AIDS (6th IAS Conference), παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά τα αποτελέσματα της μελέτης HPTN 052, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η άμεση έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής μειώνει κατά 96% την πιθανότητα μετάδοσης του HIV μεταξύ ετεροφυλόφιλων ζευγαριών διαφορετικού HIV ορολογικού προφίλ. Ακολούθησαν και άλλες μελέτες, οι οποίες ενίσχυσαν ακόμα περισσότερο την αξία της έγκαιρης έναρξης αντιρετροϊκής θεραπείας στην πρόληψη της μετάδοσης του HIV. Το 2015, τα συγκεκριμένα δεδομένα οδήγησαν τους ειδικούς στην ενσωμάτωση της σύστασης για άμεση έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής από τη στιγμή της HIV διάγνωσης, ανεξάρτητα από τα επίπεδα των CD4 T λεμφοκυττάρων, στις κατευθυντήριες οδηγίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σχήμα 9. Μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής θεραπείας από τη στιγμή της διάγνωσης της HIV λοίμωξης (2010 – 2019), ανά κατηγορία μετάδοσης.

Συμπεράσματα

- ❖ Τα ποσοστά των διαγνωσθέντων περιστατικών HIV που έχουν μολυνθεί μέσω απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής και έχουν ξεκινήσει αντιρετροϊκή αγωγή είναι ιδιαίτερα υψηλά (>90% των ετήσιων διαγνώσεων), ενώ στους χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα. Ικανοποιητική είναι η σύνδεση και στα HIV θετικά άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (Περίπου 80% των περιστατικών που διαγνώστηκαν το 2019 είχαν ξεκινήσει θεραπεία έως τις 31/08/2020).
- ❖ Ο μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής αγωγής από τη στιγμή της διάγνωσης της HIV λοίμωξης έχει βελτιωθεί σημαντικά κατά την τελευταία δεκαετία, τόσο στα άτομα που μολύνθηκαν μέσω απροφύλακτης σεξουαλικής επαφής, όσο και στους χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών. Στις διαγνώσεις HIV αλλοδαπής εθνικότητας ο μέσος χρόνος έναρξης αντιρετροϊκής θεραπείας από τη στιγμή της διάγνωσης μειώθηκε σε 2,5 μήνες το 2019. Η παρατηρηθείσα ελάττωση του χρόνου αναμονής για τη χορήγηση αντιρετροϊκής αγωγής οφείλεται στην υιοθέτηση των διεθνών και ευρωπαϊκών κατευθυντήριων οδηγιών και στη χώρα μας από το 2015, σύμφωνα με τις οποίες συστήνεται η έναρξη αντιρετροϊκής αγωγής αμέσως μετά τη διάγνωση της HIV λοίμωξης, ανεξάρτητα από τα επίπεδα των CD4 T λεμφοκυττάρων ή άλλες κλινικοεργαστηριακές παραμέτρους και εφόσον δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι που επιβάλλουν την αναβολή της.